

Information structure in language teaching

Michalis Georgiafentis & Angeliki Tsokoglou

michgeo@enl.uoa.gr & angtsook@gs.uoa.gr

6th International Conference on Grammar and Text
Lisbon, 14-16 November 2019
School of Social Sciences and Humanities
NOVA University Lisbon (NOVA FCSH)

Introduction

- Information structure in relation to language teaching; Greek school system: **Greek** L1; **English**, **German** first and second foreign language, respectively
- Information structure has received very little or even no attention in language teaching
≠ approaches developed within the communicative framework of Language Teaching, which stress the importance of successful communication in a given context (physical or textual).

Introduction

- Information structure: directly related to word order, originally developed within Systemic Functional Grammar
- Languages: **syntactic** mechanisms (result = reordering sentential constituents) & **phonological** rules (intonation)
- Mechanisms: not available in every language, result = parameterization with respect to the way information structure phenomena (i.e. topicalization and focalization) are realized

Introduction

- Syntactically well-formed structures, which are actually the object of explicit teaching especially in a **foreign** language, do not necessarily correspond to particular communication circumstances.
- ‘Violations’ or deviations from structural rules are acceptable and/or even welcome in specific communicative situations.

- (1) a. Never *had* I felt so alone.
b. In the drawer was *a gun*.

Huddleston & Pullum (2005: 256)

- (2) George, can you do me a favour?

Up in my room, on the nightstand, is a pinkish-reddish envelope that has to go out immediately.

Birner & Ward (1998: 8)

- (3) Emma leiht den Drucker *ihm* (pronoun).

Eisenberg (2006: 407)

- (4) Gewonnen (participle) haben wir den Wettbewerb nicht.

Drosdowski et al (1995: 790)

- (5) *Εκείνος ο πατέρας του Γιάννη*, δεν τον βλέπεις ποτέ θυμωμένο.

That the father of John, not him-CLIT see-2SG never angry
'As for John's father, you never see him angry.'

Holton, Mackridge & Philippaki-Warburton (1999: 415) 5

Proposals

a) On the one hand, with respect to **L1** teaching, the 'knowledge' of the native speaker that enables him to produce sentences which are not only grammatically correct but also communicatively appropriate should be an object of teaching. This is a fact that leads to language awareness and is a precious tool for foreign language learning.

b) On the other hand, **foreign** language teaching should also focus both on the variety of structures available for different communicative situations in every language and on their derivation.

Aim

The study aims at providing suggestions which...

a) make students aware of information structure and its interrelation with syntactic structure

b) describe the similarities and differences among languages as far as the mechanisms employed in the realization of information structure are concerned, so that students become capable of performing appropriately in different communicative situations in the **foreign** language(s).

Information structure in Teaching

The language course books, both for the **native** and the **foreign** language are based on the **communicative approach**. The teaching of the **Greek** language, both in the Primary and the Secondary School, is **text-centered**, with text being often the motivation for the teaching of language phenomena.

Primary School Grammar: word order

A.1 Η σειρά των συστατικών της απλής πρότασης

Η απλή πρόταση περιέχει μια Ονοματική Φράση – Υποκείμενο και μια Ρηματική Φράση. Συνήθως, η Ρηματική Φράση αποτελείται από ένα ρήμα και μια Ονοματική Φράση – Αντικείμενο. Λέμε, λοιπόν, ότι το **Υποκείμενο**, το **Ρήμα** και το **Αντικείμενο** είναι τα **κύρια συστατικά** της πρότασης. Για να τα γράψω σε καρτελάκια!

η Αγγελίνα	έφαγε	την καρυδόπιτα
Υποκείμενο	Ρήμα	Αντικείμενο

Ας αλλάξω, τώρα, τη σειρά στα καρτελάκια μου!

η Αγγελίνα	έφαγε	την καρυδόπιτα
έφαγε	η Αγγελίνα	την καρυδόπιτα
έφαγε	την καρυδόπιτα	η Αγγελίνα
την καρυδόπιτα	έφαγε	η Αγγελίνα
την καρυδόπιτα	η Αγγελίνα	έφαγε
η Αγγελίνα	την καρυδόπιτα	έφαγε

Όλες οι σειρές βγάζουν νόημα!

Η σειρά των κύριων συστατικών μέσα στην πρόταση δεν επηρεάζει τη σημασία της. Δηλαδή, οι έξι προτάσεις που έφτιαξες, Ορέστη, έχουν περίπου το ίδιο νόημα. Υπάρχει λοιπόν ελευθερία στη σειρά των συστατικών μέσα σε μια πρόταση. Ωστόσο, κάθε σειρά χρησιμοποιείται σε διαφορετικές περιστάσεις επικοινωνίας.

Όταν ρωτάμε κάτι για το οποίο δεν ξέρουμε τίποτα, η απάντηση που θα μας δώσουν έχει την εξής σειρά συστατικών: Υποκείμενο – Ρήμα – Αντικείμενο ή Ρήμα – Υποκείμενο – Αντικείμενο.

Η Αγγελίνα	έφαγε	την καρυδόπιτα.
Υποκείμενο	Ρήμα	Αντικείμενο
Έφαγε	η Αγγελίνα	την καρυδόπιτα.
Ρήμα	Υποκείμενο	Αντικείμενο

Στην περίπτωση αυτή, η απάντηση μας δίνει μια εντελώς νέα πληροφορία/είδση.

Όταν θέλουμε να δώσουμε έμφαση στο αντικείμενο, μπορούμε να αλλιάξουμε τη σειρά των λέξεων και να φέρουμε το αντικείμενο στην αρχή της πρότασης. Τότε, μάλιστα, το προφέρουμε πιο δυνατά:

Την καρυδόπιτα	έφαγε	η Αγγελίνα.
Αντικείμενο	Ρήμα	Υποκείμενο

Τι θα θυμάμαι για... τη σειρά των συστατικών της πρότασης

Η πιο ουδέτερη σειρά των συστατικών μέσα σε μια πρόταση είναι **Υποκείμενο – Ρήμα – Αντικείμενο (Y-P-A)** ή **Ρήμα – Υποκείμενο – Αντικείμενο (P-Y-A)**

Αν θέλουμε όμως να τονίσουμε ιδιαίτερα κάποιο στοιχείο της πρότασης, μπορούμε να αλλιάξουμε τη σειρά των συστατικών.

Word order in Greek

Secondary School Grammar

γ. *Η σειρά των κύριων όρων της πρότασης*

Η σειρά με την οποία τοποθετούνται οι κύριοι όροι της πρότασης κανονικά είναι ελεύθερη. Συνήθως εξαρτάται από διάφορους παράγοντες, όπως είναι το στοιχείο που προβάλλεται στον λόγο, το αν η πληροφορία που δίνεται από την πρόταση είναι εξ ολοκλήρου ή εν μέρει νέα, ο επιτονισμός κτλ., π.χ. **Ο Βασίλης** παρέδωσε τα βιβλία, αλλά και **Τα βιβλία** παρέδωσε ο Βασίλης (στην πρώτη περίπτωση γίνεται λόγος για το υποκείμενο της πρότασης, ενώ στη δεύτερη για το αντικείμενο).

Word order in English

Secondary
School,
A' Grade

2 Look at the example sentences and complete the Grammar table.

- There's a library.
- There are two cinemas.
- There are some night clubs in Plaka.
- There isn't a bookshop.
- There aren't any kiosks.
- Is there a park? Yes, there is.
- Are there any hotels? No, there aren't.

We use **There is / are** to say that something exists.

Match:

There's/There isn't/Is there	.....	a. + plural nouns
There are/There aren't/Are there	.....	b. + singular nouns

How do we form questions and negatives?

Secondary
School,
A' Grade,
Grammar
Appendix

THERE IS / THERE ARE - USE

- We use *there is / there are* to
  - say that something exists or doesn't exist
  - ask if something exists

e.g. There is an internet café.
There aren't any cinemas.
Is there a TV in your room?

Word order in German

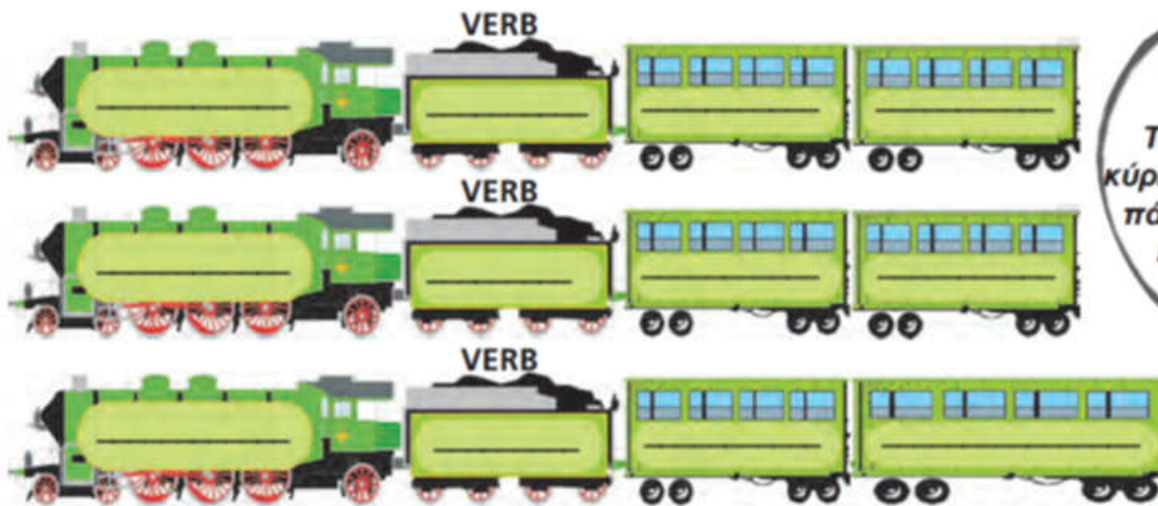
Secondary School, A' Grade: clause structure – main clause

a. Was ist richtig? Was ist falsch? Kreuze an!

1. Am Montag hat Carmen Sport.
2. Am Montag hat Carmen in der dritten Stunde Deutsch.
3. Mathe findet Andreas gut.
4. Andreas findet die Mathelehrerin altmodisch.
5. In Mathe, Sport und Latein ist Andreas gut.
6. Andreas und Carmen haben morgen keine Schule.

r	f
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

b. Να μεταφέρεις τώρα τις προτάσεις με τις σωστές πληροφορίες στα παρακάτω βαγόνια.

Τι διαπιστώνεις;
Το υποκείμενο στην
κύρια πρόταση βρίσκεται
πάντα στην _____
ή στην _____
θέση!

To sum up...

In view of the above, we observe that despite the fact that information structure is one of the most essential tools in the organization of the clause from a communicative-pragmatic aspect, it has been neglected or it is completely absent from language teaching.

Information structure in Linguistics

Descriptive reference grammars

English: Leech & Svartvik (2003: 152-168), Parrot (2010: 315-324), Huddleston & Pullum (2005: 238-263)

German: Drosdowski, Müller, Scholze-Stubenrecht & Wermke (1995: 784-802), Eisenberg (1989: 397-437), Engel (1991: 303-342), Heidolph, Flämig & Motsch (1984: 702-764), Helbig & Buscha (1993: 564-584), Sommerfeldt & Starke (1998: 244ff), Zifonun, Hoffman & Strecker (1997: 1498ff), Eisenberg (2006: 394-420)

Greek: Tzartanos (1945/1996: 270-285), Mackridge (1986: 335-351), Clairis, Babinotis et al (1999: 298-319), Holton, Mackridge & Philippaki-Warburton (1999: 390-417)

Information structure in Linguistics

Studies mainly within Generative Grammar

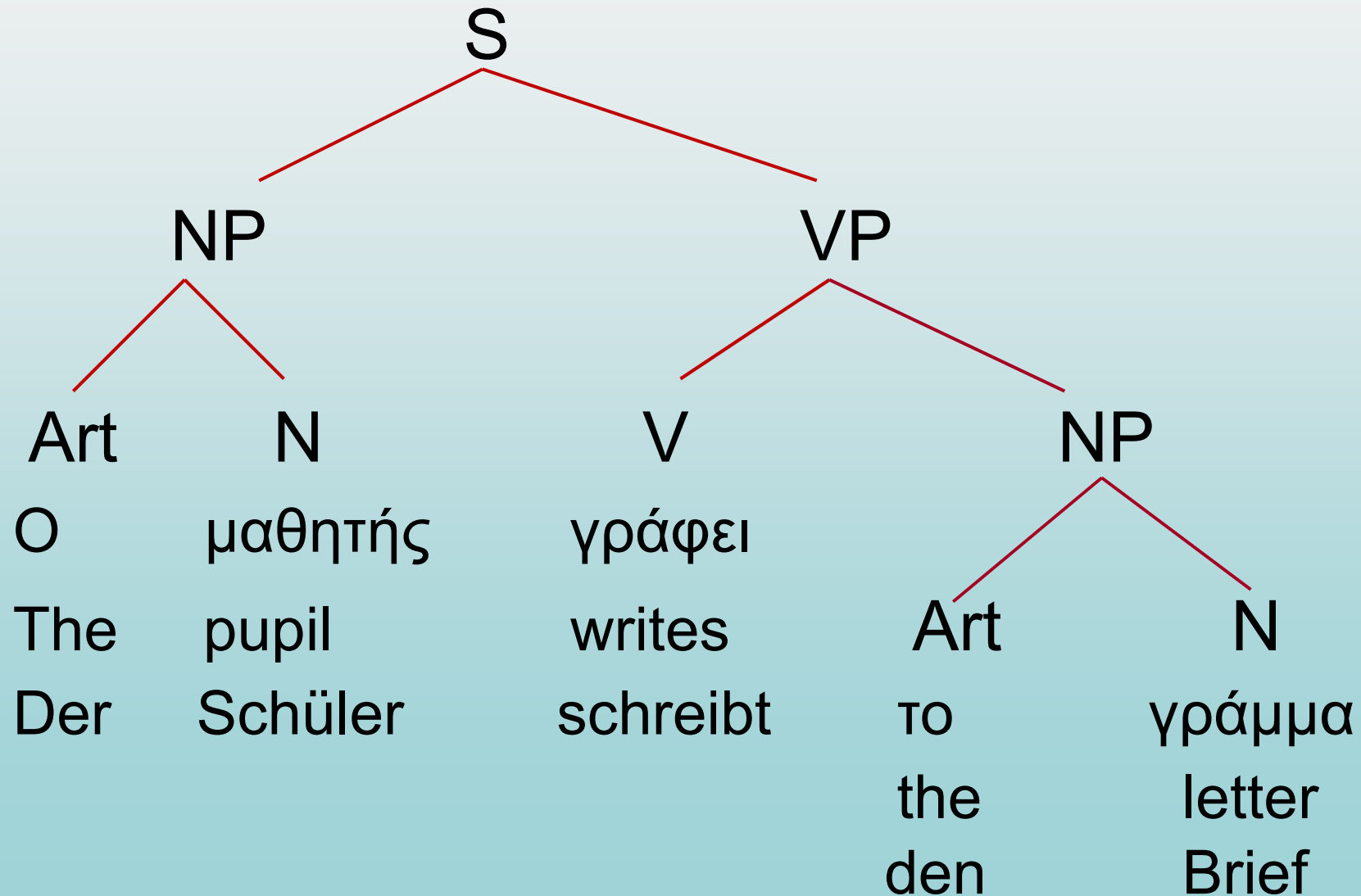
English: Halliday 1967, Guéron 1980, Haegeman 1995, Birner & Ward 1998

German: Fanselow 1988, 2008, Reis (ed.) 1993, Meinunger 2000, Abraham & Molnárfi 2002, Grewendorf 2002, Frey 2005, Krifka 2007, Tsokoglou 2007, Fanselow & Lenertová 2011, Molnar 2012, Struckmeier 2017

Greek: Philippaki-Warburton 1982, 1985, 2001, Lascaratou 1984, 1989, 1994, 1998, Tsimpli 1990, 1995, 1998, Agouraki 1990, 1992, Alexiadou 1997, 1999, 2000, Tsiplakou 1998, Keller & Alexopoulou 2001, Georgiafentis 2001, 2004, Sifaki 2003, Georgiafentis & Sfakianaki 2004, Roussou 2000, Roussou & Tsimpli 2006, Spyropoulos & Revithiadou 2009, Kechagias 2011, Haidou 2012, Skopeteas 2016

Teaching clause structure

Greek, English, German

Basic – neutral order

(6) *What happened?*

John sold the car. (S-V-O)

(7) *Τα ἔμαθες τα νέα;*

a. Ο Γιάννης πούλησε το σπίτι. (S-V-O)

b. Πούλησε ο Γιάννης το σπίτι. (V-S-O)

(8) *Was hat Karl gesagt? / Was ist passiert?*

a. ..., dass Hans sein Auto verkauft hat. (S-O-V)

b. Hans hat sein Auto verkauft. (S-V-O)

Teaching information structure

Distinction between **old/given** και **new information** →
old preceding new information

Topic/Theme – [Rheme/Comment ... **focus**]

Ο Γιάννης [πούλησε **το σπίτι του**].

John [sold **his house**].

Hans [verkaufte **sein Haus**].

Information structure: basic notions

- **Topic/Theme**: what is being discussed (either a known/given or a new topic); it is unstressed and it is placed at the beginning of the sentence
- **Rheme/Comment**: what is said about the Topic and includes both old and new information
- **Focus**: part of the comment, which constitutes new information; it is placed at the end of the sentence and bears the main stress

Topicalization

Subject as Topic in the basic S-V-O order

Greek

(9) *Ο Γιάννης* φίλησε τη Μαρία. (S-V-O)

(10) *(pro) Είδαμε-1PL* την καινούρια ταινία του Χ στο σινεμά.

English

(11) *John/He* bought a car. (S-V-O)

German

(12) *Susanne/Sie* schenkte ihrem Freund ein Buch.
(S-V-O) 20

Object topicalization

Greek

(13) *Τον Γιάννη τον διόρισαν στην τράπεζα.*
(DO-cl.-V-S)

(14) *Του Νίκου του χάρισε η Μαρία ένα ωραίο
πορτοφόλι.* (IO-cl.V-S-DO)

(15) a. *Η Μαρία, τον Νίκο τον αγαπάει πολύ.*
(S-DO-cl.-V)

b. *Η Μαρία, του Νίκου του χάρισε ένα ωραίο
πορτοφόλι.*
(S-IO-cl.-V-DO)

Holton, Mackridge & Philippaki-Warbuton (1999: 413-414)

Object topicalization

German

(16) a. *Das Buch* schenkte Susanne ihrem Freund.
(DO-V-S-IO)

b. *Das Buch schenkte ihrem Freund Susanne.

c. *Ihrem Freund* schenkte Susanne/sie ein Buch.
(IO-V-S-DO)

(17)*Das Buch ihrem Freund schenkte Susanne.
(S-IO-V-S)

(18) *Den* (def.) Brief hat heute *ein* (indef,) Junge gebracht.

Object topicalization

English

(19) *Most of these problems* a computer could solve easily. (O-S-V)

Leech & Svartvik (2003: 160)

(20) I'll have to introduce two principles.

One I'm going to introduce now and *one* I'm going to introduce later.

Birner & Ward (1998: 78)

(21) a. The police arrested her son. (S-V-O)

b. *Her son* was arrested by the police. (O-V-by+S)

Huddleston & Pullum (2005: 238)

Focalization

Greek – English – German

- Focus in situ

(22) a. **John** kissed Mary.

b. John **kissed** Mary.

c. John kissed **Mary**.

(23) a. **Ο Γιάννης** φίλησε τη Μαρία.

b. Ο Γιάννης **φίλησε** τη Μαρία.

c. Ο Γιάννης φίλησε τη **Μαρία**.

(24) a. **Hans** küsste Maria.

b. Hans **küsste** Maria.

c. Hans küsste **Maria**.

Information focus

Information focus: introducing new information

- (25) a. John kissed **Mary**.
b. Ο Γιάννης φίλησε τη **Μαρία**.
c. Hans küsste **Maria**.

- (26) *Who kissed Mary?*
John kissed Mary.

- (27) *Ποιος φίλησε τη Μαρία;*
Ο Γιάννης φίλησε τη Μαρία.

- (28) *Wer küsste Maria?*
Hans küsste Maria.

Information focus

Greek – German

Reordering of constituents

(30) *Ποιος έφαγε την τούρτα;*

(Την τούρτα) την έφαγε ο **Γιάννης**. (O-cl.-V-S)

(31) *Wer hat Hans das Buch geschenkt?*

Es hat ihm **Susanne** geschenkt. (O-V-IO-S)

(32) *Was hat Susanne ihrem Freund geschenkt?*

Ein Buch hat sie ihm geschenkt. (O-V-IO-S)

Information focus

English

- inversion

(33) In the drawer was **a gun**. (PP-V-S)

Huddleston & Pullum (2005: 256)

- opting for a different syntactic structure

(34) a. The twins told their mother **all their secrets**.

(S-V-IO-DO)

b. The twins told all their secrets **to their mother**.

(S-V-DO-IO)

Leech & Svartvik (2003: 168)

- use of existential 'there'

(35) A policeman is here. There's **a policeman** here.

Huddleston & Pullum (2005: 251) ²⁷

Contrastive focus

Greek – English – German

Contrastive focus: contrast with (an)other element(s)

- In situ focus

(36) a. JOHN kissed Mary, not Peter.

b. Ο ΓΙΑΝΝΗΣ φίλησε τη Μαρία, όχι ο Κώστας.

c. HANS küsste Maria, nicht Peter.

Contrastive focus

Greek – German

(37) ΤΟ ΜΑΓΑΖΙ πούλησε ο Γιάννης, όχι το σπίτι. (O-V-S)

(38) DAS AUTO verkaufte Hans, nicht das Haus. (O-V-S)

(39) Την τούρτα την έφαγε Ο ΝΙΚΟΣ, όχι η Μαρία. (O-V-S)

(40) Die Torte hat gestern HANS gegessen, nicht KLAUS.

(O-V-S)

(41) Τη Μαρία, Ο ΓΙΑΝΝΗΣ, τη φίλησε.

(42) *Maria HANS küsste. / *Maria Hans küsste.

Contrastive focus – English

(43) * THE CAR sold John, not the house.

- Movement of the focal element with emphatic stress:

(44) Would you like some white wine?

No, RED wine, I'd prefer. (O-S-V)

- cleft-sentences:

(45) I think we need more space.

- a. It's more TIME that we need. (*it*-type)
- b. What we need is more TIME. (*wh*-type)
- c. More TIME is what we need. (*wh*-type)

Dislocation

- (46) a. *Τον Γιάννη, δεν τον βλέπεις ποτέ να χαμογελάει.*
b. *Δεν τον βλέπεις ποτέ να χαμογελάει, τον Γιάννη.*

Holton, Mackridge & Philippaki-Warburton (1999: 415)

- (47) a. *Die Paula, die werden wir nie vergessen.*
b. *Die werden wir nie vergessen, die Paula.*

Engel (1991: 319)

- (48) a. *One of my cousins, she has triplets.*
b. *The man next door, I think his car was stolen.*
c. *He can be very judgemental, her father.*

Leech & Svartvik (2003: 255)

Conclusions

from the comparison of languages

- **Greek**: great word order flexibility; every possible combination of S, V, O yields a grammatically correct sentence; appropriate in a specific communicative context; allows for both **syntactic** and **phonological** mechanisms for the regulation of information structure.
- **English**: strict word order (S-V-O); allows for specific deviations from this basic word order; stressing is the most important mechanism (**intonation**).
- **German**: relative freedom / flexibility in the order of constituents, which is restricted by the fixed position of the verbal elements and the existence of a unique position (fore-field position) before the finite verb.

Guidelines for teaching information structure

Basic requirements:

- A common description of the clause structure of languages
- Categorization of languages according to their basic order
- Systematic / explicit teaching of the rules for the generation of neutral structures in foreign language teaching

For information structure, we propose:

- 1) Explicit teaching of clause structure based on the neutral / common word order in all three languages, and of the basic notions of information structure (**topic**-comment-**focus**).
- 2) Raising students' awareness of the existence of **marked** syntactic **structures** / word order **variation**, which are acceptable / desirable in a given discourse, and their interpretation based on information structure.
- 3) Explicit teaching of topicalization and focalization, and their realization:
  - **syntactic mechanisms** (reordering of constituents)
  - **intonation / prosody** (stressed / non-stressed constituent).

For information structure, we propose:

4) **Comparison** of **second** language structures with those of the **first** language with special focus on similarities and differences. Hereby we may take advantage of the fact that **syntactic** and **phonological** mechanisms are present in all three languages.

- **Similarities:** S-V-O as a basic word order, position of focus (last constituent of the sentence), in situ focus
- **Differences:** reordering of constituents, presence – absence of clitics, use of alternative structures.

5) **Emphasis** on the intonational properties of the languages for the development of oral discourse, but also focus on the reordering or use of alternative structures for written texts.

Method of teaching...

Information structure, precisely because it relates to communication...

- should be taught on the basis of appropriate texts, oral speech (dialogues) and a variety of written texts;
- the systematicity of both 'rules' and 'deviations/violations' is suitable for the inductive method of teaching of information structure;
- it is a fruitful subject for various forms of training, in a variety of playful ways, as well as the use of new technologies.

Information structure in language teaching

Michalis Georgiafentis & Angeliki Tsokoglou

michgeo@enl.uoa.gr & angtok@gs.uoa.gr

6th International Conference on Grammar and Text
Lisbon, 14-16 November 2019
School of Social Sciences and Humanities
NOVA University Lisbon (NOVA FCSH)